

Naročnina za celo leto K 2.—. — Posamezna številka velja 3 krajcarje. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati v naprej. Cena oznanil je za 1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—, $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—, $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (insertate) uredništvo in upravnništvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravnništvo je v Ptujju v gledališkem poslopju. — Štajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do ponedeljka pred izdajo dotične številke vposlati.

Stev. 14.

V Ptujju v nedeljo dne 10. julija 1904.

V. letnik.

Našim cenjenim naročnikom.

Prvo polletje je sedaj minolo. Prosimo toraj tiste naše naročnike, ki nam naročnino še dolgujejo, da blagovolijo nam dolžni znesek takoj vposlati, ker bi drugače bili primorani, določiljanje lista ustaviti. Vsakdor želi svoje imeti, toraj tudi Vi nam ne boste naše uljudne prošnje zamerili.

Upravnništvo „Štajerca“.

Volitve v četrti kuriji za deželni zbor štajerski.

Kakor je večini naših cenjenih čitateljev že najbrž znano, ustanovila se je v novešem času za deželnozborske volitve nova kurija, po številu četrti, ki ima pravico izvoliti v deželni zbor osem novih poslancev. Do letošnjega leta je štel štajerski deželni zbor 63 članov, in sicer so imeli v njem tri zastopnike dostojanstveniki, to so graški knezoškof, mariborski knezoškof in pa vsakokratni rektor graške univerzitet, ki se ne volijo, ampak njim je sedež v deželnem zboru že zagotovljen vsled njihovega dostojanstva ali visoke službe. 60 pa je voljenih poslancev. Veleposestniki jih imajo pravico izvoliti 12, mesta, trgi in trgovinske zbornice 25, kmečke občine pa 23 poslancev.

Zanaprej pa bo deželni zbor štajerski štel 71 članov; k poprejšnemu številu pride namreč osem novih voljenih poslancev iz četrte občne kurije. Hočemo tukaj nekaj točk iz tozadevne postave z dne

11. aprila 1904, deželni zakonik šte. 15, s posebnim ozirom na Spodnji Štajer, našim čitateljem nekoliko natančneje razjasniti.

Zavsem ima si razdeliti četrti kurija deželo na osem okolišev, od katerih pridejo na Spodnji Štajer trije, namreč:

1. **mariberski okoliš**, ki obstoji iz sodnijskih okrajev Arvež, Slov. Bistrica, Cmurek, Ivnik, Maribor, Marnberg in Radgona;
2. **celjski okoliš**, obstoječ iz sodnih okrajev Čelje, Slov. Gradec, Gornji grad, Konjice, Laški trg, Šoštanj in Vransko; in
3. **ptujski okoliš**, ki obsega sodnijske okraje Brežice, Kozje, Št. Lenart, Ljutomer, Ormož, Ptuj, Gornja Radgona, Rogatec, Sevnica in Šmarje.

Vsak teh okolišev ima pravico (kakor tudi ostalih pet) voliti po enega poslanca. Voliti sme vsaki samopravni možki, ki je avstrijski državljan in je dovršil 24 leto; vsak, ki ni kakor drugače od volilne pravice izključen in ki biva do dneva razpisane volitve najmanj 6 mesecev v eni in isti občini. Avstrijski državljan je vsak, ki ima v eni ali drugi kronovini avstrijski domovinsko pravico. Te pa so sledeče: Nižje in Gornje Avstrijsko, Štajersko, Koroško, Solnograško, Tirolsko, Predarlško, Kranjsko, Istrija, Češko, Moravsko, Šlezija in Galicija. Vse une osebe, ki nimajo v enej ali drugej teh dežel domovinske pravice, so od omenjene volitve izključene. Ženske ne smejo voliti, ne osebno in tudi ne po kakem zastopniku.

Nadalje so izključene od volilne pravice vse aktivne vojaške osebe; osebe, ki imajo varuha, ali so pod kuratelo; osebe, katere se vzdržujejo v zavodih

za uboge ali pa so se v zadnjem letu pred volilnim dnevom tamkaj vzdrževale, — sploh vse osebe, katere ima občina ali javna dobrotljivost na skrbi. K tem pa se ne prištevajo une osebe, ki uživajo podpore iz bolniških blaganj (Krankenkasse), prihodke ali rente vsled nezgod, rente za invalide, oproščenje šolnine (Schulgeldbefreiung), darovanje šolskih potrebščin in štipendije ali pa podpore zaradi velike nesreče ali nime; izključene so osebe, ki so v konkuru, dokler traja konkurzno razpravljanje; osebe, ki so izključene zaradi njim pripoznanih kazni tudi že od drugih volitev.

Voliti sme vsak volilec le v enem okolišu, in sicer v tistem, v katerem stanuje. Volitev se bode javno oklicala in v vsaki občini z lepaki naznanila.

Volilo se bode v vsaki občini posebič, katera ima po zadnjem ljudskem štetju najmanj 400 prebivalcev. Manjše občine združile se bojo s sosednjimi v posamezne skupine, katere ima deželni namestnik določiti. V občinah z veliko obsežnostjo ali z neugodno lego sme določiti deželni namestnik več volilnih prostorov, toda v eni katastralni občini sme biti le eno volišče.

Imenik volilcev mora sestaviti občinski predstojnik in sicer po abecednem redu v dveh izvodih; enega mora vposlati okrajnemu glavarstvu, drugega pa položiti na izpregled, kar se ima vsled tozadavnega oznanila na občinski tabli volilcem naznaniti. Pogled v ta imenik je vsakomur dovoljen, ne gledé na to, ali je volilec ali ne.

Reklamirati sme vsakdo, ki misli, da se mu je prikrajšala volilna pravica, in nasprotno ima vsakdo, ki je v imeniku zapisan, pravico zahtevati, da se izbrišejo osebe, ki nimajo volilne pravice. Reklamirati sme se pri občinskem predstojniku, in sicer ustmeno ali pismeno. Koleka ali štempeljna ni treba k temu. Obrok za reklamacije se konča osem dan potem ko se je v občini naznanilo, da je imenik volilcev na izpregled položen. Proti odločbam okrajnega glavarstva se sme pritožiti na ces. kr. namestništvo v Gradcu in sicer najpozneje tri dni po sprejemu dotičnega razsodila. Tudi ta pritožba je koleka prosta ter se ima vložiti pri občinskem predstojniku. Proti razsodilu ces. kr. namestništva se ne sme rekurirati.

Vsak volilec mora dobiti v roke izkaznico (Legitimationskarte) in pa glasovnico (Stimmzettel); kdor teh ni prejel, naj ju zahteva od občinskega predstojnika ali pa od okrajnega glavarstva. Na dan volitve naj se poda vsak volilec **pravočasno** na volišče ter vzame seboj izkaznico in uradno kolekovano glasovnico, na katero naj že preje doma napiše krstno in družinsko ime, opravek in bivališče tistega kandidata, kojega misli voliti. Kaj drugega se na glasovnico ne sme pisati, sicer bi svojo veljavnost izgubila.

Volilna komisija ima obstati iz občinskega predstojnika, oziroma njegovega namestnika, treh udov, katere ima pravico voliti dotični občinski zastop ter iz treh nadaljnjih članov, koje imenuje volilni komisar izmed zbranih volilcev.

Volilnega komisarja odpošlje na volišče ces. okrajno glavarstvo. Ta ima na volišču skrbeti za in red ter postavno postopanje; vsakojaki nepostan korak ima komisar takdaj zavrniti. Predsednik volilne komisije mora pred volitvijo zbranim volilcem razjasniti, kdo da ima pravico voliti in kako se voliti opomniti jih pa tudi mora, da ima vsakteri glasovnico po svojem lastnem prepričanju ter se izogibati vsakteri sebičnih postranskih namenov. Na predsednikov postopajo volilci posamič pred istega ter mu izročé glasovnice.

Ako je kdo, ki je zapisan v volilnem imeniku izgubil izkaznico ali pa je po pomoti ni prejel, tedaj zamore le v tem slučaju voliti, če mu prizna komisija ud volilne komisije volilno pravico, ali pa če zamore dopričati svojo pravico s pričami, ki so komisiji osebno znane. Namesto neporabne ali izgubljene glasovnice zamore dobiti na dan volitve od volilnega komisarja nova.

Volitev se prične ob določeni uri negledé na število došlih volilcev ter se spet zaključi ob določeni uri od volilnega komisarja.

Izvoljen je tisti kandidat, ki je dobil več kot polovico vseh glasov, ki so se v dotičnem volilnem okolišu oddali. Ako se to ni zgodilo, tedaj mora vršiti ožja volitev, ki ima odločiti med tistimi kandidatom, ki sta dobila največ glasov, toraj se glavni volitvi izkaznica ne sme zavreči, ker se zamore rabiti še za ožjo volitev, za katere se sicer izdajé nove glasovnice ne pa tudi izkaznice. Pri ožji volitvi se sme na glasovnico zapisati le ime enega od med tistih dveh kandidatov, ki sta dobila pri glavni volitvi največ glasov. Glasovnica, na katerej bi stalo kakščno drugo ime, bila bi neveljavna.

Te volitve bodo se na ta način vršile direktno in tajno. Glasovnica vsakega posameznega volilca odajala se bo spognjena v volilno urno (posodo). Še ko se so oddali vsi glasi, se bojo tisti od volilne komisije prešteli, kolikor jih pride na enega ali drugega kandidata. Voliti pa mora, kakor smo že to povzeli, vsak sam. Kdor bi z namenom proti tej določbi ravnal, bil bi kaznovan. Na volišče se toraj poda vsak sam ter tamkaj pokaži, da si ponosen na svojo pravico ter da se svoje vrednosti tudi zavedaš.

Malomarnost in brezbriznost nikjer ni umestna najmanj pa v naših političnih zadevah. Kdor mlačnež, ta je podoben navidezno mrtvem, v katerem še sicer tli življenje, a znaki življenja se ne vidijo. — Vsak volilec naj voli po svoji lastni pameti in po lastnem prepričanju. Ne pustite se nikogar pregovarjati ali celo zapovedovati. Bodite neodvisni, samostojni možje, ne pa veše in mevže, ne vredni možkih hlač. Vsak posamezni volilec naj misli, da je ravno od njegovega glasa zmaga odvisna. Toraj pozor in korajža! Kandidate za to volitev bode demo prihodnjič naznanili.

Kaj

Jar

rimsko-
je škof
skem.

ki ne v
bil neda

avdijenc
drugim

prosil,
pred kr

duhovšč
sv. oče

„Ši

moder

bi se t

nasvetih
patriark

prepirov
ščino, iz

so obča
hovo ne

tem ali

jim po

takoj m

njegoven
duje. Sa

ljanske

bi mu p

mešati,

zgubiti,

svojega

To pr

jansk

ščino v

s ploš

Da

nam ni

poštenem

tej zade

temu, ka

tisočero.

Vojsk

Rusl

trpelo ve

je tako s

ponskih

držati v

diwostok

3 velike

postale z

zgodilo p

istega dr

dve večji

več manjši

Kaj pravi papež duhovnikom, ki se s politiko pečajo.

Jako zanimiv donesek k vprašanju, ali se sme, katoliška duhovščina v volitve vtikati, objavil škof Lacroix (r. Lakroà) iz Tarantaise na Francoskem. Ta škof, ki je jako miroljubnega značaja in ne vidi rad politiziranja pri svoji duhovščini, je nedavno pri sv. očetu, papežu Piju X., v posebni prijateljski sprejeti ter je Kristusovega naslednika med drugim tudi o tem vprašanju za mnenje in svetlobo prosil, ker so nekateri francoski nazadnjaki ravno pred kratkim trdili, da papež želi, naj se katoliška duhovščina krepko na noge stavi v volilnih bojih. Ali škof Pij X. rekel je škofu sledeče:

„Škof v Kremoni (na Laškem) je previden in moder cerkveni knez. Jako hvalevredno bi bilo, ako bi se tudi francoski duhovniki ravnali po njegovih svetilih. Ko sem bil jaz škof v Mantovi in pozneje arhiepiskop v Benetkah, opazoval sem, da se je največ napredovancev, ki so se pojavili med ljudstvom in duhovščino, izcimilo iz volitvenih spletkarij. V takih rečeh so občani jako občutljivi in ako misli duhovnik njihovo neodvisnost prezirati ter jih nagibati, da naj v volitvah ali unem smislu glasujejo, posebno pa še, ako se po volitvi očita, da so „slabo“ glasovali, tedaj si jih mržnjo ali nevoljo ljudstva nakoplje, kar pa ni pravemu duhovskemu stanu neohodno močno škodljivo. Samoobsebi umevno sme duhovnik svoje državljanske pravice po svoji prosti vesti izvrševati; ako pa k nesreči prišlo na misel, se v volilni boj vtikati, tedaj mora spoštovanje in priljubljenost takoj izgubiti, kar pa mora neobhodno imeti, ako hoče od svojega duhovskega delovanja kakšen sad pričakovati. Pravilo pa ne velja samo za italijansko duhovščino, temuč za duhovščino vseh dežel, v katerih je upeljana „lošna volilna pravica“.

Da je papež te besede resnično govoril, o tem ni treba dvomiti, ker je bilo to poročilo v enem cerkvenem listu natisnjeno. Kako pa je v zadevi pri nas? Ravno narobe; vse nasprotuje, kar sv. oče za pravo spozna. Dokazov imamo malo.

Ruska med Rusi in Japonci.

Rusko vojno brodovje je že koj v začetku vojne dovelo veliko škode. Število za boj sposobnih ladij se jako skrčilo, da Rusi niso zamogli prevažanja japonskih čet zabraniti in so se morali brezposelno stati v svojih pristaniščih v Port Arturju in Vladivostoku. Koj pri prvem japonskem napadu so bile velike ruske bojne ladje tako poškodovane, da so morale za dalje časa za boj nepripravne. To se je zgodilo pri izbruhu vojske pred Port Arturjem. Ravno dne 20. junija pa so Rusi tudi pred Čemulpom izgubili večji vojni ladji in pri različnih manjših praskah manjših. Dne 13. aprila izgubila je ruska mornar-

nica svojo največjo oklopnico „Petropawlowsk“ in ž njeno svojega vrhovnega poveljnika na morju, admiral Makarow-a. Rusi so za trdno računali, da se bode vojska na suhem odločila in sicer so upali na hitro in za Japonce prav pogubno zmago. Pa tudi v tem so se močno varali, kajti Japonci so tudi na suhem trajno napredovali ter v mnogih bitkah Ruse prav občutljivo našeskali. Najbolj trda je Rusom predla v bitkah ob reki Jalu, pri Kinčowu in pri Wafankau.

Nekoliko upanja na zmago je Rusom spet zavislato, ko se je portarturški eskadri posrečilo potopiti tri japonske transportne ladje in si popraviti svoje poškodovane ladje, kar je seveda stalo mnogo truda pa tudi denarja.

Admiral Withöfft, poveljnik ruskega vojnega brodovja pred Port Arturjem, pa je rusko zaupanje v vojno srečo zopet močno omajal. Mislil je namreč, da se je podal japonski admiral Kamimura, ki ima portarturško pristanišče na morju zaprto, za wladivostoško eskadro. Dne 23. junija je odplul izpred Port Arturja na prosto morje. Imel je za vsem 25 ladij in sicer 6 oklopnice, 5 križark in 14 torpedovk. Potreboval je skoraj 2 uri predno je prišel skozi ozek vhod, ki je z položenimi minami bil okovarjen. Naprej so vozile ladje z mrežami za lovljenje podmorskih min. Poveljnik japonskega brodovja je o tem ruskem gibanju hitro dobil natančno poročilo ter se takoj postavil s svojimi ladjami v bojni red in tako pričakoval rusko brodovje. Japonske ladje so se razdelile v dva oddelka, kojih eden se je Rusom navidezno umikal, drugi pa je bil skrit za otokom Gagan, kjer ga Rusi niso zapazili. Iz nepoznatih vzrokov pa so se Rusi obrnili spet proti Port Arturju, toda v pristanišče niso mogli dospeti, ker je takrat nastopil morski odtok, vhod v pristanišče pa je ondi jako plitev. Čakati so toraj morali na pritok ter so se pred vhom usidrali. To okolščino so znali Japonci pravočasno izkoristiti. Rusko ladjo „Poltawa“ so potopili, drugo vojno ladjo „Sebastopol“ pa so močno prestrelili in tudi ladjo „Diana“ so hudo poškodovali. V boj so se podale od japonske strani samo torpedovke in manjše bojne ladje, večje se boja niso udeležile.

Rusi upajo s svojo eskadro iz vzhodnega morja priti na pomoč v vzhodno Azijo, pa ta bo trebala tje kaj najmanj dva meseca; v tem času pa zna biti portarturško in wladivostoško brodovje uničeno kakor tudi trdnjava Port Artur premagana, in v tem slučaju bi tudi ta novodošla eskadra ničesar ne opravila. Japonci bi bili vsekakor v premoči, katerej se bi Rusi zaman ustavljali. Na morju bodo Rusi težko več napredovali, bojna sreča je ondi mila Japoncem, ki pa tudi znajo vsako priliko dobro izkoristiti ter ne kažejo samo čudovit pogum, temuč tudi nezaslišano predrznost in hladnokrvnost.

Na suhem se glavni armadi še vedno niste spodpadli. Kakor se poroča, polastili so se dne 20. junija Japonci gorskih prelazov blizu Dalni, Fensuilin in Moduln, kar jim bode pri nadaljnjih operacijah veliko pomagalo. Prodirajočih Japoncev je baje devet divizij

in tri rezervne brigade, vseh skupaj toraj pet korov. V najbližnjem času bomo najbrž slišali o večjih bitkah na suhem, ker Rusi se vendar ne bodejo trajno umikali.

Port Artur Japonci še vedno neprestano napadajo, toda dosedaj se te trdnjave še niso zamogli polastiti.

Spodnje-štajerske novice.

Vrl mož se mora po vsej pravici imenovati žandarmerijski postajevodja Jurij Arnuš iz Vojnika. Dne 20. junija gorelo je gospodarsko poslopje Miheta Platouška v Hrenovi, občina Novacerkev pri Celju. Arnuš, ki je blizo patroliral, zapazil je ogenj v kratkem ter se podal takoj na pogorišče. Zapazil je pri hlevskih vratih 15 letno domačo hčer, katere oblačila so bila vsa v ognji. Žandar je ogenj na dekletu hitro pogasil in ko je ta nato povedala, da je njen oče tudi še v gorečem poslopju, podal se je nevstrašljivi mož brez premisleka v goreči hram ter je še tudi očeta spravil na prosto. Oče bode težko okrevaval od prejetih opeklin, za hčer pa je upanja.

Boj s zdivjano kravo. Predpretečeni teden se je Matija Jakopec v Negovi poskusil s zdivjano kravo bojevati. Sperva se je še precej dobro nosil, a konečno ga je razkačena žival tako hudo nasuvala, da se je reveč moral podati s zlomljeno roko v Radgonsko bolnišnico. Mož je bil vsled obilno zavžitega žganja precej ukajen, sicer bi se ne počutil dovolj korajžnega se z ljuto rogačo bojevati. Previdnost je baje mati modrosti.

Iz Žič se nam piše: „Tukašnji g. župnik Jakob Kosar je bil zaradi žaljenja časti dveh ločkih gospodov od ces. kr. okrajne sodnije v Konjicah na 2 dni zopora ali pa v 20 kron globe in vse stroške obsojen. Ako bi ne bil Vaš list o tem miroljubnem Kristusovem nasledniku že takoj o njegovem prihodu v našo faro tako pohvalno pisal, mislili bi si lahko, da je tudi tega gospoda „ločki Tonček“ pokvaril. Žičan.

Iz Dražencev se piše: „Znani strugarski pomočnik Franc Draškovič, ki je lansko leto na pobalinski način neko številko Štajerca raztrgal in za to „junaštvo“ bil s tridnevnim zaporom kaznovan, obsojen je bil 30. junija t. l. od ptujske okrajne sodnije zopet na 10 dni poostrelega zopora z dvema postoma in sicer zategadelj, ker je ogoljufal ptujsko okrajno bolniško blagajno za 10 kron in jo je nameraval še za nadaljnih 3 kron 60 vin. oškodovati. — No, „Štajerca“ menda ta fantalin ne bode več trgal ali vsaj ne vpricho pametnih in poštenih ljudi!

— Mirenbodi.“ —

Št. Antonski kaplan gnal je 3. julija petnajst parov — v Brezje na Kranjsko.

Iz Leskovca dobili smo sledečo notico: „Jaz puščavnik iz Juroška prišel sem lansko jesen čez Strmec mimo leskovskega farovža, kjer sem videl nekega mizarja deske „hoblata“. Točil je pri delu jako debele solze in ko ga vprašam, kaj da mu je, odgovori:

Deske „hoblam“ za konzum in to mi tako sroče. Na moje zopetno vprašanje, če je tisti že umrl, je odvrnil: „O one, pa menda bode v kratkem hudo ga grize v trebuhu siromačeka“. In res, je do 31. junija t. l., katerega dne je oči za Sveti ti večna luč ljubi naš konzum, prizadel žem pa se vrne naj razum!

Stara hudodelka je 84 let stara posestnica Jamnikar v Dobrni pri Celju. Nedavno so jo ker je hotela svojo hčer z mišnico zastrupiti. hčer ni hotela jesti zelja, kateremu je bil strup mešan. Starka je tudi na sumu, da je pred terimi leti zastrupila svojega brata, ki je nam umrl. Babura je nameravani zločin pri sodniji že priznala.

Kramarski in živinjski sejem v Ormožu zvan **Jakobov sejem**, višil se bode letos dne **gusta**.

Od cesar Franz Jožefove gimnazije. V I. se učenci sprejmejo dne 15. julija od 9— predpoldne; nato se vršijo sprejemne pred. Drugič se sprejmejo učenci dne 16. septembra. Več se izve v gimnazijskem poslopju, kjer se devne določbe na črni tabli pribite.

„Celjska žaba“ se poslužuje v zadnjem tako odstudne pisave, da se nad njo zgražajo ki dobi to cunjjo pred oči. Nesramnejših izmed tudi najzadnji fakir ne more izmisliti in jih. Zato se pa število njenih naročnikov tudi krči, ker sramota je za vsako hišo, v kateri ta ostudna mlakužna pošast.

„Romanje“ na Brezje. Dobro bi bilo, da dopisniki nam naznanili, koliko ljudij je iz družega kraja šlo „na božjo pot“ v Brezje, da za tiste bogate kraje, kojih prebivalci si smejejo cena zabavna potovanja privoščiti.

Rop. Dne 22. minulega meseca je po Franc Asič iz Sremiča, občina Videm, naznanil darmeriji v Rajhenburgu, da ga je o Veliki tošnjega leta v gozdu napadel kmečki sin Pongrac ter mu vzel 30 kron denarja in žep. Asič si ni upal preje Pongraca ovaditi, ker se bal, da bi ga ta ne zatožil zaradi hudodelstva. Pravi, katero je bil svoječasno doprinesel. Poso zaprli, proti Asiču pa se je vložila sodnija tožba.

Zahvalna daritev. Znani šoštanjski per Francšek Mayr dal je v Škalah brati sv. m. zahvalno daritev za „dober izzid“ šoštanjskih činskih volitev. To je že vendar vrhunec v sramnosti, ako se taka sveta opravila poraba ostudne in protipostavne politične spletkarije.

Neprevidni kolesar. Dne 29. minulega meseca nek kolesar povozil v Lembergu posestnico Boucha ter jo smrtno-nevarno ranil. Vedno več prihaja nam od vseh strani, da kolesarji (biciklisti) vozijo dovolj previdno, kar je vzrok mnogoterim srečam. Bil bi vendar enkrat čas, da bi se „divji“ kolesarji „temeljito“ opomnili na dotične pise.

Nagajivost ali kaj? V zadnjem času so nekateri poročali, da se je znanemu celjskemu dohtarju Dečko zmešala pamet in da je moral se po zdravilišče za umobolne ljudi. Kakor se trdi, je to poročilo neresnično. Pa čudež bi ne bil, če mu bi bilo pripetilo kaj takega, kakor dr.

Krvav cerkven shod. Dne 29. junija je rudokop Markovšek, ko se je v večji družbi vračal od srečnega shoda na Brinjevi gori, pehnil z nožem tega kmečkega sina tako nesrečno, da je ta pri mrtev obležal.

Pervaška nestrpnost najde vzroka povsodi dovolj, ključna svoj strupeni žolč na miroljubne osebe, ki se nečejo klanjati nesramnim nakanam teh ničvrednih. Nedavno napadli so občespoštovanega ljutega dekana, čast. gospoda Jurkoviča, ker ni ob priliki ondotnega birmovanja izzivali nemeneščanov in kaliti mir in red pri tej svečaduhovniki, kakoršni so ta, ptujski prošt ali pa opat, pervaškim matadorjem niso po godu. Ljubi mir, ta je njim trn v peti. Hujskanje in je njihovo najljubše opravilo in kdor tega ali ne zna, ta je njihov nasprotnik. Upamo, da se tem šemam gobec skoraj zavezal.

Modras je pičil v prst posestnika Plaznika v ničku, ko je spravljal seno v svoj kozolec. Mož tako previden, da si je roko takoj dobro podrinil si je tudi pičeno mesto z nožem izrezal. Ko bil tega storil, znal bi bil naglo smrt storiti.

Dopisi.

gornjeradgonskega okraja. V našem okraju se v kratkem času mnogo novega dogodilo. Tudi je prinesel svoječasno novice, da sta dva ubila krčmarja Verbovca v Hrastju. Nato gospod duhovnik rekli: „Tega je „Štajerc“ kar tolikor pomeni, kakor „dober je proč, je „Štajerca“ bral!“ Kdor pa to reč dobro sliši, pride do prepričanja, da je takim in enakim nam krivo to, da nekateri današnji duhovniki tako kakor nekdanji, ki so učili po nauku sovsem, ki je rekel, da mora mladina stare ljudi strati in da mora veren kristjan ljubiti tudi sovražnike. Mnogo naših duhovnikov menda svoje besede „pojđite in učite vse narode!“ zapopade ker po njihovem delovanju se vidi, da bi ta lep Gospodov nauk razumeli tako: Pojđite učite vse narobe! — „Štajerca“ ti ljudje so zato, ker ta list za časa vsega njegovega dela ni prinesel toliko laži, kakor kak spodnještajerski list v en e j številki. Druga nesreča je bila da so vse naše zadruga pocepale, kakor da bi bila kuga nad nje prišla. Radenski Zemljč je naj časa jajca nekam pošiljal, ko pa so mu pošiljali te osmrdele, moral je svoj „kšeft“ pustiti. Kdo Lešnjak je zgubil podplate, polički Hanzek nesrečen postal zato, ker mu je dekla zbolela in ni mogel več „kšeftati“. — Pa še nekaj

druzega imamo. Orehovski kovač Lorbek je postal oskrbnik štiftreinskih in dominikanerskih vinogradov, ko vendar še preje trt od kolja ni znal razločiti, kar tudi ni čuda, ker v kovačnici, kakor znano ne raste trsje. Temu 65-letnemu možu je sedaj rodila preje nerodovitna žena sinčka in ta božji blagoslov mu vendar dela veselja, da si večjega ne more želeli. — Pa še nekaj. V našej št. Peterski fari imamo vsako leto enkrat takozvano „veselico“ pri krčmarju Osojniku, drugokrat pa „pri angelju“. Vodja teh veselice so preje bili gosp. kaplan Janžekovič, na njihovo mesto pa so sedaj stopili gosp. Lončarič. Te veselice so najraje obiskovali fantje in dekleta, posebno so se udeleževali zavoljo gosp. Lončariča. Igralo se je prav veselo do polnoči. Domugrede pa so potem deklice prepevale: „Kaj pa nam morete, morete, morete itd.“ Seveda so bili pri teh veselicah „gotovi ljudje“ čisto „sami med seboj.“ Pri teh veselicah so imeli tudi neko še ne 20 let staro deklico, ki je pri dotičnih igrah predstavljala Marijo, mater Božjo. Pa kaj se je zgodilo? Ta „Marija“ je postala „nadahnjena“ od nekega duha in, kakor se sliši praviti, ste še tudi drugi dve deklici „obsenčeni“. — Letos v binkoštnem tednu je omenjena „Marija“ rodila sinčka, ki je pri sv. krstu dobil ime „Tonček“. To bode menda vendar posebno razumen človek, ker se je narodil v binkoštnem tednu! Dolgo časa se ni vedlo, kdo bode spoznan za onega srečnega „duha“, a sedaj ga je „Marija“ sama spoznala v osebi gospoda notarja Ploj-a. — Hu! — Veselica je bila lanskega leta, in sicer če se ne motim, dne 23. avgusta (!) in dragi mi „Gospodar“ in „Fihpos“, ali vama ta čudež ni znan? Ali vama gospod Lončarič ničesar niso poročali, saj je bilo dosti kaj lepega?! Ako pa bi bilo treba čez kako pošteno osebo kaj pisati, hitro imata dovolj snovi pri rokah. Ja, vidva celo vidita, kedaj da naš gospod sodnik „Štajerca“ berejo.

„Čuvarji naroda slovenskega“ čuvajte v prvi vrsti nad mladino, da se tista vam ne bode pokvarila! Ne oblačite v Marijin plašč deklet, ki delajo potem starišem, skrb, žalost in sramoto, medtem ko so tisti mislili, da so njihove hčere pod duhovnim varstvom pred vsem hudem zavarovane. Nekdajni duhovniki so so trudili (hvala Bogu imamo še tudi dandanašnji nekaj tacih) mlade ljudi od plesa, igre in raznih zapeljivih veselice odvracati in gizdavost je bila preje imenovana „hudičeva mreža“, zdaj pa se vabi mladina od mnogih duhovnikov na plesišče in razne ponočne veselice. Kaj pravite vi, pametni in skrbni stariši k temu?

In kaj pa bode rekel Kolarjev Hanzek iz Polic k temu našemu svarilu, ker brez njega se ne konča nobena veselica; na vsakej ima prvo in zadnjo besedo. Tudi v mlaki se oglasi najprvo stari žabnjak in potem vse žabe za njim reglajo. — Kako bodeta vidva z gospodom kaplanom Bogu odgovor dajala od unega „Tončka“, ki se je narodil v Gradcu in še kedaj lahko nemškutar postane.

Premalo časa imam, da bi vse napisal naj toraj ostane za drugokrat, saj še „Štajerc“ ne bode kmalu

„umrl“. Samo to še moram povedati, da so imeli nedavno pri Osojniku jako „žalostno veselico“, kajti prišlo je bore malo domačih ljudi, samo nekateri lizači iz Kapele in od sv. Jurja ob Ščavnici so prikimali. Nazadnje je prikimal še učitelj Kocmut. Misлил je najbrž „Marijo“ častiti ali kaj? Zakaj pa ni preje častil „Marije“, sedaj naj le njenega sineka časti. Ljubi Bog, če le ni temu „Tončeku“ boter kak človek, ki „Štajerca“ bere! Tega vendar gosp. kaplan ne trpijo. — Za tokrat z Bogom! Križ — kraž.

Iz Brenneta, Badensko, Nemčija. Bilo je v nedeljo 5. junija. Zares prelepi dan. Solnce je vzhajalo s vso svojo milobo. Tam v prijazni vasi tako imenovanega „Schwarzwalda“ naznanjali so topiči že na vse zgodaj, da se ima danes ondi nekaj nenavadnega vršiti. Ljudje so hiteli od blizu in daleč. In res, odkriti se je imel spomenik, katerega so postavili v spomin leta 1813.—14. tukaj pokopanih Avstrijanov. Ko je bil namreč po slavni bitki pri Lipskem premagan dne 15. oktobra leta 1813. Napoleon I., hitele so za njim zvezne vojske, Rusi, Avstrijci, Prusi in gnali so nenasičljive Francoze v njih domovino. Ali osoda jim ni bila mila. Tisoče, ki so se slavne zmage veselili, doletela je nemila smrt na potu. Tako je bilo tukaj. Avstrijska armada, v kateri so bili tudi Slovenci, zavzela je levo stran od sovražnika in ga podila skozi Schwarzwald proti Švici. Dva avstrijska polka, namreč 14. in 32., nastanjena sta bila v vasi Ridern. Naenkrat lotila se ju je vročinska bolezen in pobrala 780 junakov, kateri so bili nato skupno pokopani v eden grob. Že stari ljudje imenovali so ta grob vojaško gomilo in na tisoče molitev opravljalo se je od vernega ljudstva na tem grobu, ker ljudje so jih kot junake in mučenike imenovali. Že leta 1840. bila je tukaj postavljena priprosta kapelica. Pozneje se jim je rodila lepa in plemenita misel, postaviti spomenik, ki naj priča še prihodnjim narodom, kaj se je tukaj zgodilo. Dne 5. junija bil je odkrit. Nad 20 tisoč ljudi se je zbralo; 82 veteranskih društev udeležilo se je te slavnosti. Največjo pozornost vzbudila je avstrijska vojaška godba od 14. pešpolka iz Bregenca. Udeležilo se je slavnosti tudi mnogo častnikov iz Avstrije in Nemčije. Mnogo dragocenih vencev položilo se je ob spomenik. Pervi venec položil je avstrijski generalmajor v imenu avstrijske armade in skončal je svoj trikratni „hura“! na cesarja Wilhelma II. in godba igrala je nemško cesarsko pesem. Drugi venec položil je nemški podmaršal Fritsch v imenu Nemčije kot avstrijske prijateljice ter skončal svoj govor s trikratnim „Živijo“ na Franca Jožefa I.; godba svirala je avstrijsko cesarsko pesem. Tretji venec položil je polkovnik Polaček od 14. polka iz Bregenca za svoje nekdanj pri njegovem polku službujoče vojake in končal govor z nazdravom na Velikega vojvoda Badenskega, na kar so mu zapeli die „Wacht am Rhein“. Četrti venec položil je nemški polkovnik Faller od polka št. 114 iz Konštanca, kateri je tudi najlepše govoril. Rekel je namreč: „Tukaj počivate moji bratje, moji prijatelji, moji sosode! in jaz vam položim venec ob

vaš spomenik; le spijte, le spijte, da vas bode enkrat trobenta vzbudila, toda ne trobenta vojaka ampak trobenta angeljska vas bo poklicala k boju, da bodete sprejeli plačilo vi branitelji in šitelji naše domovine. „Zares lepe besede od srca sega vojaka, kojemu ni mar, kakšni so bili in so bili, ali Nemci ali Slovenci, ampak on je v duhu le vojake in junake, ki so smrt storili za domovino. Spomenik je 9 metrov visok, na njem veliki dvoglavni avstrijski orel, kateri mogočno prostira svoje peruti nad spodaj mirno spečimi ljudi! Dragi Štajerc! kaj bi le slovenski prvaki naredili, ko bi pri nas na spodjem Štajerskem kaj takega bilo, da bi bli namreč Nemci pokopani in da nemško vojaštvo prišlo tja. Takrat bi tulili in regali da bi se po celem svetu čulo, ker ne morejo nobeno trpeti, ki ni njihove narodnosti. Anton Jegorčič

Od sv. Lovrenca nad Prežinom. Občina tajnik, ki se na praktično dobro upravlja. Občinski tajnik Gajšek od sv. Lovrenca nad Prežinom blizo Štoré ležeče občine, v kateri so dne 20. junija t. l. pri občinski volitvi zmagali naprednjaki, kaj praktičen človek. Nagrobne križe prodaja na belo iz tamošnjega britofa (mirodvora) kot stari železje v Štoré, nagrobne kamne pa uporablja stavbeno gradivo za svojo sušilnico (Dörrofen). Množice družine so tako prišle ob svoja spominska znamenja, katera so postavili svojim ljubim rajnim v znak spoštovanja, ki jih spremlja še unkraj groba. Umevno je, da se jih je polastila pravična jeza, ko so zvedeli, da prodaja Gajšek te spominke delcma kot kmetišar v Štoré, deloma pa jih uporablja kot gradivo za svojo sušilnico in jih namerava rabiti tudi v stavbi novega kozolca. To ti so pač pravi kleriki, ki tako krščansko, pobožno in pietetno mislijo, čutijo! Ali morebiti po drugod tudi niso boljše?

Pripomniti se mora, da št. Lovrenčki britof slej še nikakor ni opuščen in da so med na ta, odstranjenimi in zabarantanimi nagrobnimi križi, taki, ki so se šele pred štiri in ajs timi leti pojavili. Že večkrat so grobarja vprašali po izgubljenih križih in kamnih, a nikdo ni dobil povoljnega odgovora. Jezik mu je najbrž zavezala okolščina, ki mož v farovžu stanuje. Naslednje je vendar izpovedal. Pravil je tudi, da Gajšek s vzetimi križi kamni še ni zadovoljen ter da jih še več želi nabiti, kar pa mu je baje grobar odrekel. Gajšek o poprašan, ni hotel ničesar vedeti. Ljudstvo si je pripovedalo, da je Gajšek nekaj takih kamnov v pri svojem svinjskem hlevu, kar je nevoljno mržnjo ljudstva še pomnožilo. Toda ta govornica bila, kakor je slišati, neutemeljena in neresnična.

Gajšek je bil pred nekaterimi letmi tudi na povrhu pa še ogleda mesa in mrličev, toda se v kratkem moral tem mestom odpovedati. Iz katerega vzroka, to nam ni znano.

Kakšne važnosti je bil zanj izid dne 20. junija, vršejoče se volitve, je kazalo njegovo obnašanje pri volitvi. Zastonj je skušal svojo plašljivost prikriti s svojo njegovo trepetanje je dovolj pričalo o njegovi bo-

ljivo
ravn
mora
števi

napr
nja
vodj
stopi
in k
k va
vrnil
previ
tako

po m
imen
klerik
hovn
Štaje
ne b
čina
pšeni
da bi
temi
jemal
sebič
ščini
svoji
Z bu
hoteli
na li
izobra
zateg
vse p
cunja
v žlic
trd S
našel
narod
pa ka
On na
tema
njemu
k me
imel
da se
sem r
ko po
samo
vega

Z
dobro
da m
se pa
v šol
Nemce
E
iskat,
mu pr

vrosti in srčni stiski. Seveda se bo proti njegovemu ravnanju vložila pritožba. Iz službe bode vsekakor moral, akoravno se bojo najbrž zanj njegovi mnogostevilni sorodniki potegovali.

Značilno za korajžno in samozavestno nastopanje napredne stranke je izrek nekega veljavnega naprednjaka: „Mi bi bili klerikalcem, posebno pa njihovim odjem že pravo pot pokazali, ako bi se bili podopili se v naše volitvene zadeve mešati. Mi k plugu našim državljanskim pravicam, vi pa v cerkev našim stanovskim dolžnostim! Tako bi jih bili zamili. Toda ni bilo treba tega, ker duhovščina se je vedno in pametno volitve zdržala. Tako je prav in ako bi moralo biti povsod.

Naprednjak.
Iz Hrastnika. „Ni še dolgo tega, ko mi je prišla naključju v roke tista kunjca ali „šuhfeca“, ki se imenuje „Naš dom“, po domače „Fihpos“. Ta umazani klerikalni listič, kojega fabrikantje so mariborški duhovniki, si na vse kriplje prizadeva, da bi tebi, dragi stajerc, izspodbil noge ter te telebnil na tla. Toda

bo šlo. Kmetje so se začeli zavedati in tudi vedno delavcev že dobro ve resnico od laži, ljulko od penice ločiti. Ta nesnaga bi seveda kaj rada videla, da bi se nižji stanovi tudi še znanprej valjali v takej mi zaslepljenosti in nevednosti, kakoršna je obmalu nekda ubogo ljudstvo v korist onih zvitih čičnežev, ki so si po svoji potuhnjenosti in hinavstvu znali obdržati kmeta in delavca popolnoma v svoji oblasti ter si pri tem polnili svojevednolačne žepe. Kmeteljni ste seveda lahko ravnali, kakor ste videli, a zbrihtan in zaveden človek vam ne gre več pomagati. Štajerc želi in se trudi, da bi se ljudje razbravali in svoje človeške vrednosti zavedli, in ravno zagadelj ga klerikalna banda črti in preganja na pretege, ker veše se bojijo belega dne. Omenjena je predbaciva „Štajercu“, da bi rad slovenski jezik v bližini vode potopil, a to je nesramna laž. Jaz sem Slovenec ter Štajerčev naročnik, a nikdar še nisem videl v njem kaj tacega, kar bi bilo slovenskemu postodu na kvar ali v škodo. Tudi sem veren katoličan, in obojim kaj protiverskega dosedaj v „Štajercu“ nisem našel. Znam vedno oznanjuje mir in ljubezen ter nas k da tava čednostima vsposodbuja, medtem ko „Fihpos“ in povedam sorodni lističi vedno le ščuvajo in podpihavajo čizi in medsebojnemu sovražtvu in boju. Samo enkrat sem ali došel v rokah ta umazani list, a zgabil se mi je tako, o tem sem ga takoj v stranišče zanesel. Na vsaki strani je celo našel ostudne izbrube sovražtva do Nemcev, nič vziđa podpihovanje in ščuvanje. Kakor sem čital velja bljo ino 1 krono, pa še tiste ni vreden; jaz bi še piškariča za oreha ne dal zanj.

Znanje nemškega jezika je za naše ljudi velika županota. Skusil sem si nekaj sveta in reči moram, da je mi se hvala Bogu na tujem ni slabo godilo, kar atereg pa imam zahvaliti le mojim učiteljem, ki so me v šoli nemščine naučili, da zamorem povoljno z p. m. sem občevati.

Reva je tisti človek, ki si gre na tuje kruha krivat, pa ne zna jezika, ki se v tujini govori. Slaba boja prede. Srečnega se mora šteti, ako dobi kje naj-

nižjo službo, da si vsaj toliko zasluži, da mu ni treba gladu poginiti. Kdor pa zna jezik unih tujih krajev, kjer želi službo dobiti, temu je ni treba dolgo iskati; našel bode če že ne masten, vsaj dovoljen zaslužek. Večina naših rojakov, kateri si grejo na tuje svoj kruh iskat, poda se na bližnje Nemško, kjer dobè pridne in poštene roke dovolj dela in zaslužka.

Svetujem toraj vam, stariši, da bi se nikakor ne branili, ako se vaši otroci v šoli nemščine učijo, zahtevajte temveč odločno, da se vaši otroci že v ljudski šoli povoljno nauče nemščine, ker znanje tega jezika jim je za poznejše življenje neobhodno potrebno. Polagam vam to na srce ter Vam vroče priporočam, ker svet je mene naučil, kar je človeku v korist ali v škodo.

— Izkušen delavec. —

Zunanje novice.

Cesar in škof. Štrasburški škof Benzler preklel je neki katoliški britof, na katerem so nedavno pokopali nekega protestanta. Zaradi tega neumestnega ravnanja dobil je škof iz Rima precej „dolg nos“. Ko je pred kratkim nemški cesar Viljem II. na svojem potovanju prišel tudi v Štrasburg, dal je omenjega škofa na kolodvor v čakalnico poklicati, kjer mu je dokaj ostrih povedal. Rekel mu je: „Vi ste prosili za avdijenco, gospod škof; tudi jaz imam z Vami govoriti, zato sem Vas dal semkaj poklicati. Predno ko Štrasburg zapustim, moram Vam povedati, da sem z Vami nezadovoljen, jako nezadovoljen. Povedalo se mi je, da ste baje Vi previden in miroljuben človek, zdaj pa uganjate hujše kakor najslabši nemirneži. Prekleli ste tukašnji britof, en del one zemlje, čez katero sem jaz varuh. Zapomnite si to, gospod škof, da jaz ne trpim, da bi se le pedenj moje zemlje, ki mi je sveta, onečastila s kletvijo nestrpljivosti! Vaša služba zahteva, da blagoslavljate; ako pa duhovniki preklinjajo, odrečejo se sami častem in predpravilam svojega stanu. Zapomnite si to in povem Vam, da v takih rečeh jaz nobene šale ne poznam. Jaz sem protestant, kakor je tudi vsa moja hiša in dve tretjini mojih podložnikov. Čestokrat bivam v krajih, v katerih je prebivalstvo katoliško, in ko bi znabiti Bog hotel, da bi jaz v takem kraju umrl in bi se morebiti našle kake ovire za prevožnjo mojega trupla v mojo družinsko grobnico ter bi moral tamkaj pokopan biti, tedaj si smem misliti, da bi Vi uno pokopališče, ki bi dajalo mojemu truplu počitek, tudi prekleli in bi bili znabiti celo k temu zavezani po pravilih Vaše cerkve? Vaše preklinjanje mi je oči odprlo, gospod škof. Želel sem s katoliško cerkvijo mir imeti in sem še znanprej k temu pripravljen; kolikor je bilo na meni ležeče, sem se doslej vedno trudil, da se ravna z mojimi katoliškimi poddaniki pravično; bal se celo nisem nezadovoljnosti in graje mojih lastnih sovernikov, ker sem upal napraviti takšno stanje, da bi zamogli obi veri, ena poleg druge, vslogi in vzajemnem iskazovanju ljubezni do

domovine delovati ter se medsebojno spoštovati. Varnost, se gospod škof, da se mi ne vsili misel, da so bil ves moj trud in vse moje žrtve zastonj, da z rimsko cerkvijo ni mogoče imeti mira, da ona zahteva le podjarmljenje. Ko bi prišel do prepričanja, da so vsi moji poskusi in vsa moja prizadevanja za pomirenje verskih nasprotij bila brezuspešna zaradi Vaše nestrpljivosti in predrznosti, tedaj bi znal začeti drugi veter pihati. Vi ravno tako dobro veste kakor jaz, kako močno je v novejšem času postalo protestanstvo gibanje. Gospod škof, pomislite, da je Vaš cesar protestant! Na te cesarjeve besede je škof oči povsobil ter jecljal: „Veličanstvo, saj sem vendar prokletstvo preklical“. Cesar pa mu je nato takoj odvrnil: „To je bila Vaša sreča, častivredni gospod, saj drugače bi Vas itak ne sprejel. Ne trudite se opravičevati: za Vaše ravnanje ni nobenega opravičenja; le eno imam še Vam povedati, gospod škof: Vi ste škof v Nemčiji in sicer v deželi, kateri sem jaz neposredno tudi ob enem deželni oče. Služite Bogu po Vaši najboljši vesti, toda ne pozabite, da imate služiti tudi cesarju in domovini in da zamore biti cesarjeva roka ne samo mila temuč tudi kot železo trda. Mislim, da sva se razumela, gospod škof. Kar sem imel Vam povedati, moral je tudi gospod deželni namestnik kot Vaš predpostavljeni slišati. Z Bogom!“

Tako je govoril cesar škofu in mislimo, da navedene besede poslušalcu niso samo drnele v ušesih temuč tudi po vseh udih. Taka pridiga bi gotovo ne škodovala marsikateremu naših duhovnikov, ki se drzne ob vsakej priliki javno kazati svojo versko ali pa narodnostno nestrpljivost.

Nesreča na železnici. Blizo mesta Entrambasaguas na Španskem vnel se je osebni vlak ravno ko je vozil čez most preko reke Jiloca. Nekaj vozov padlo je raz 20 metrov visokega mosta in 20 ljudi je pri tem utonilo, 30 ljudi pa je zgorelo, tako, da znaša skupno število ponesrečencev 50.

200 romarjev utonilo je v reki Choper blizo mesta Rostok. Ladja, na kateri so se peljali čez to reko, bila je že pirava in razpadla je ravno sredi reke. Od 250 ljudi je rešilo se jih je samo 50.

Visoka penzija. Bivšemu olomuškemu nadškofu Kohnu se je dovolilo 50 tisoč kron letne penzije. Mislimo, da ima dovolj.

Umor in rop. Na pretulski planini blizo Müzzuschlaga našli so nedavno pesnika „Almpeter“ (Peter Bergner) v njegovi hiši umorjenega. Shramba za denar je bila izpraznjena in zgodil se je toraj tukaj ob enem rop. Sumljivega zločinca so že zaprli.

Izpoved na smrtni postelji. V graški bolnišnici je nedavno na smrtni postelji izpovedal neki Karol Kohl, da je v mesecu juniju leta 1901 v družbi ključavničarskega pomočnika Alojzija Bračko umoril na potu proti st. Gallenu nekoga ptujca, katerega sta nato tudi oropala. Imenovanega Bračko-ta so že našli in ga zaprli.

Na Ruskem vre. Cesarjevega namestnika na Finlandskem, Bobrikova, je umoril neki Schaumann, mladenič iz imenitne finske rodovine. Bobrikov je

bil brezobziren in surov tlačitelj finskega naroda, katerega je Schaumann žrtvoval svojo mlado življenje. Med finskim ljudstvom je začelo hudo vreti in tudi v ruskej Poljski nastali so že javni izgredi. Pravice da bodejo morali iti avstrijski vojaki mir delati, ali se bi pojavili večji nemiri. Avstrija bi se baje tako pokazala hvaležna za pomoč, katero je leta 1848 od Rusije dobila, ko so se vzdignili oholi Madžarji.

Oskrunjena cerkev. Mežnar v Babinem polju na Kranjskem je v cerkvi vpričo Najsvetejšega našel „Marijini devici“ dejanski izkazoval svojo ljubezen ter je s tem hišo božjo na najnesramnejši način oskrunil. Cerkev so zaprli, mežnarja pa iščejo zadržati.

Roparski umor. Dne 1. julija opoldne je neznan hudodelnik na potu iz Radeč v št. Janž na Kranjskem ubil in oropal poštnega sla (pöta) J. Bregarja iz št. Janža. Vzel mu je 400 kron.

Samomor okrajnega glavarja. V Müzzuschlagu na Gornjem Štajerju se je ustrelil ondodni ces. kr. okrajni glavar pl. Hervey, ker ni mogel prenašati sramotne kojo mu je napravila njegova ničvredna žena. Ob času ženitve se je ista izdala za vdovljeno baronico a sedaj se je pokazalo, da je posvetna potepalka najnižje vrste.

Gospodarstvene in gospodinjske stvari.

Cepljenje proti rudečici pri svinjah. V zadnji številki „Štajerca“ smo našim čitateljem obljubili da bomo v naslednji nekoliko natančneje pisali jako važni iznajdbi, ki se je posrečila na veliko karist vseh svinjerejcev in koje uspeh je v najnovjšem času iznenadil vse tiste, ki so imeli priložnost se prepričati, da je cepljenje proti svinjski rudečici (Schweinerotlauf) zares zanesljivo sredstvo proti tej jako nevarni morilki naših ščetinarjev. Ptujski mestni živinozdravnik, gospod Jožef Kurzidim, je s dovoljenjem ces. kr. namestnije v Gradcu v ptujskem okraju v teku dveh mesecev v deveterih okuženih in 43 neokuženih dvorih (Gehöften) opravil 50 cepljenj proti svinjski rudečici. V neokuženih dvorih nobena cepljena svinja ni zbolela na rudečici. Zanimiv je bil vspeh v okuženih dvorih. Od 11 svinj, ki so se cepile kot že okužene (na rudečici bolane) crknila je samo ena, medtem ko je pred cepljenjem vsaka okužena žival poginila. Nekemu posestniku je v 24 urah crknilo na rudečici sedem svinj v vrednosti 700 kron, drugih deset pa, katere je pustil takoj proti rudečici cepiti, so ostale zdrave neokužene. Razun omenjenih svinj imel je dotični posestnik še petero praset, o katerih pa živinozdravniku ničesar ni omenil ker se je bal stroškov cepljenja, akoravno so tisti čisto neznatni. Ko pa je v nekaterih dneh eno prase na rudečici zbolelo poslal je takoj po živinozdravnika, da bi mu še praset cepil. Vspeh je bil jako povoljen, ker bolno prase je v kratkem ozdravelo ter z ostalimi četir

mi vred zanaprej bilo proti rudečici zakovarjeno. Ti podatki o resničnih dejstvih vendar dokaj jasno pričajo in dokazujejo, da se sme na cepljenje proti svinjski rudečici vsak svinjerejec popolnoma zanesti. Svetujemo toraj našim gospodarjem in gospodinjam, da naj nikar ne zamudijo svoje svinje proti tej nevarni bolezni zakovariti. Kjer zboli ena žival, okužene so navadno v kratkem času vse ostale in škoda zamore biti toraj jako velika, ker doslej še ne poznamo nobenega drugega zanesljivega sredstva proti tej bolezni. Okužene živali brez cepljenja skoraj brez izjeme vse poginejo. Stroški cepljenja so, kakor že omenjeno, precej znatni. Ako ima posestnik več svinj, pride mu cepljenje ene živali na 80 krajcarjev. Ako pa v spoznavljanju več posestnikov v enem in istem kraju skupno da živinozdravnika poklicati, tedaj pride na posameznega le malo za plačati. Priporočati moramo toraj, da si posestniki ene vasi ali ene občine skupno pokličejo živinozdravnika, ki jim bode ob enem vse svinje in praseta cepil. Na ta način jim pride cepljenje jako po ceni in se tudi še zanesljivejše zakovarjajo proti okuženju svojih živalij in toraj tudi proti škodljivim škodi. Država je na prid svinjerejcev sicer odločila, da dobijo za vsled svinjske kuge poginjene živali nekoliko odškodnine, a za svinje, ki so crknile na rudečico, ne dobijo ničesar in vendar je posestnik v obeh slučajih enako oškodovan. Opozorimo toraj kmetje, da se zamorejo tudi proti škodi sled rudečice popolnoma okovariti, ako dajo svoje svinje proti tej bolezni cepiti ter jih nato pri zato ustanovljeni zavarovalnici zavarujejo. Natančneje pomenila o tej zadevi dobé se v upravnistvu „Štajerca“ pa pri gospodu Jožefu Kurzidim-u, mestnem živinozdravniku v Ptuj, ki dotična cepljenja oskrbuje.

Od česa se živi krt? Krt se hrani izključno od mrčesa (žuželk, črvov, ličink, bub), katerega najde v zemlji in ki je večinoma najhujši sovražnik naših nasadov. Mnogo kmetov pa je še napačnega mnenja, da krt poškoduje ali uničuje rastlinske korenine, ker se slučajno krt najprej tamkaj zaslediti more, kjer je mnogo takih poškodovanih rastlin. Prav tako temu pa je ta, da si krt za svoj lov poišče najraje tak kraj, kjer je obilo različnega mrčesa, črvov, črvov itd., ki mu služi v hrano. Le ravnokar se najani repi zamore krt nekoliko škodovati s tem, da izrije mlado repo, katera se potem posuši. Na taki repi naj se krt živ vlovi ter izpusti na kakej drugej repi ali pa na travniku, kjer bode mnogo več koristil kot škodoval.

Kako se obranimo mušic? Da se uspešno zavarujemo proti piku nadležnih mušic, je dobro, ako se na koži drgnemo (ribljemo) s cunjjo, ki ima duh poprove kroleju. Komur pa je ta duh zopern, ta se naj zavariva s žvepljeno-kotranim ali pa s karbolnim milom (Saponein, Schwefeltee- oder Karbolseife). Lovci in ribiči se pa proti mušičnemu piku najraje poslužujejo s kuhinjsko kuhu iz pelina. Rabi se ohlajena voda, v kateri je kuhala pelin. S to si umijejo lica in roke. Pojavljeno je tudi, ako se koža drgne s svežimi listi

od žofeja (žaufé, Salbei). Že opikana mesta pa je dobro namazati z močno alkaličnim milom (žajfo) ali pa s salmijakom.

Kako preženemo plesnobo v kleteh? Priporočajo se za to sledeča sredstva in sicer za stene v kletih: pogostno štrihanje z apnenim mlekom; za površino sodov: mazanje s raztopljenim boraksom; za pipe, lije in čebre: od zunaj impregniranje z vročim parafinom, znotraj pa umivanje s raztopljenim formalinom; za lesene kletne stopnice, vrata in gantnarje: impregniranje s raztopnino železne ali pa bakrene galice; da obroči na sodih in druge železne reči v kleteh ne rujavijo, se morajo svitlo osnažiti in nato z dobrim lakom (Alphaltlack), ki se hitro posuši, prevleči. Na ta način se prepreči tudi plesnoba sadja, krompirja, mleka in raznih drugih reči, katere imamo v kletih spravljene. Skrbno osnaženje kletnih posod je v vsakem oziru neobhodno potrebno, ako želimo, da se nam v kletih shranjena jedila ne pokvarijo. Tudi jesih (ocet) se v takih snažnih kletih ne spridi.

Krmljenje konj s zeleno krmo je včasih bolje, kakor da bi se jim dajala zdravila. Po zimi se da večkrat opazovati, da so konji bolj ali manje izgubili tek, brez da bi nam bil znan vzrok temu. Posebno se to zgodi pri konjih, ki niso dobivali prav dobrega ovsa ali ne dovolj tečnega sena. S pomanjkanjem teka pa se shujša navadno tudi zdravstveno stanje. S zeleno klajo pa se vzholjša prebavljanje in vrne zdravje. Seveda se ne sme polagati konjem samo zelena klaja, temuč v presledkih. Posebno previdno ravnaj takrat, ko pokladaš konjem mlado deteljo, katera ne povzročuje čestokrat samo napihovanja in kolike, temuč tudi drisko. Mnogokrat se pri takih konjih polovica zavžitega ovsa neprebavljena iztrebi. Zelena klaja je posebno prikladna za konje, ki trpé na smoliki (Druse) ali pa na črvih, in pa za doječe kobile. Za take mlade konje, ki so se na paši vzredili, je zelena klaja takorekoč neobhodno potrebna, pa tudi se bodo na suho krmo lažje privadili, ako jim dajemo popred zeleno klajo. Konjem, katere potrebujemo za težko vožnjo, ne smemo veliko zelene klaje polagati, temuč le kot takozvano „lizenje“. Nikoli pa konjem ne smemo prikrajšati ovsa. Za starejše konje, ki potrebujejo tečnejše hrane, zelena klaja ni prikladna. Ako je zelena klaja precej sočnata (saftig), mora se ji vsikdar nekaj rezi (na drobno zrezane slame) primešati; nikdar se na to ne sme pozabiti, če je klaja od deža zmočena. Zelena klaja mora se dajati konjem sveža (friška), ne pa vela in segreta, ki nareja v prebavilih kepe ter povzročuje živalim koliko.

Gotov pripomoček za zatiranje podgan in miši je sledeči: Postavi skozi tri večere zaporedoma skledo napolnjeno z moko in s stolčenim sladkorjem na tisti kraj, kamor podgane in miši najraje zahajajo. Na pol kg. moke se vzamete 2 žlici sladkorja. Zraven te sklede postavi drugo z vodo napolnjeno skledo. Na tretji večer primeša se moki še žganega, zdrobljenega, negašenega apna v razmerju 3 : 1, to se pravi k 1 in pol kg. moke se vzame pol kg. apna. Podgane

in miši slastno požrejo to mešanico, nakar postanejo neznansko žejne; pijejo toraj toliko vode, da naposled počijo.

Kako preženemo ščurke (grile, pukuže)? Dober pripomoček zoper ta mrčes je fosforov sir z melaso (Phosphorkäse mit Melasse) zmešan ter na papir nastrihan (namazan). Ta se dene tje kaj, kamor ščurki najraje zahajajo, ker ga prav radi jejo, zato tudi kmalu vsled tega strupa izginejo.

Krtica (rovka, Wühlmaus) je velika škodljivka sadnih dreves, ker jim ogloda korenine, da začne drevo hirati in se konečno posuši. Ko je pokončano eno drevo, loti se drugega in tako zamore primeroma v kratkem času napraviti sadjerejcu veliko škodo. Pri drevesu, ki začne kazati znake hiranja, naj se okoli korenin takoj zemlja prekoplje in preruši ter, ako mogoče, krtica ubije. Zalezti pa se zamore tudi s puško ali z motiko kadar pride na prosto, kar se zgodi navadno zvečer.

Oddaja žita ces. kr. vojaškemu erarju. Zveza kmetijskih zadrug na Štajerskem namerava letos v večji meri prevzeti zalaganje žita za vojno oskrbnitvo. Prosila, oziroma obvestila je toraj o tem svojem namenu vse kmetijske korporacije, to se pravi, vse podružnice ces. kr. kmetijske družbe, vsa Raiffeisenova posojilna in hranilna društva in raznovrstne druge kmetijske zadruge, da se najorganizacije direktnega zalaganja vojnega oskrbnitva prav energično poprimejo, svoje ude podučijo ter jih pozovejo, da svoje pošiljatve pravočasno in sicer najpozneje do 1. avgusta t. l. vodstvu zgoraj imenovane zveze naznanijo. Vsa naznanila morajo se skoz predstojništvo zadruge, oziroma društva ali pa kmetijske podružnice vposlati na zvezo kmetijskih zadrug, na Štajerskem (Verband der landwirtschaftlichen Genossenschaften in Steiermark in Graz, Mehlplatz Nr. 1). Natančneje pojasnila o tem podaje v pisarni označene zveze trgovski vodja gospod Max Ott. Poljedelci, opozarjamo vas na predstoječe naznanilo in svetujemo vam, zglasite se takoj pri načelniku vaše zadruge, oziroma vašega društva!

Kako se iznebimo muh iz hlevov. Veliko nadlego delajo po leti našim domačim živalim muhe. Ne samo, da jih neprestano pikajo pri delu ali na paši, temveč jih nadlegujejo tudi v hlevih, kjer bi si imela živina oddahniti in odpočiti. Ker je znano, da ta mrčes ne ljubi prepriha (Luftzug) in teme, tedaj je dobro, da za to dvoje skrbimo ter v to svrhu hlev dobro zračimo in v primerni temi držimo. Ako že s tem ravnanjem nadlege ne bomo do cela odstranili, vendar jo bomo znatno zmanjšali. Delajmo iz človeškega usmiljenja in imeli bomo pri tem tudi hasek, ker se živina skozi to nadlego ne bode toliko izmučila, temveč ostala zdravejša in tudi pri delu trpežnejša.

Smešnice.

Ni mu bilo znano... Fajmošter ustavi na cesti svojega mežnarja ter mu reče: „Hej, mežnar, kaj pa je z Vami, pol leta Vas že ni bilo pri spovedi?“ „Jutri pridem, milostljivi gospod“, izgovarja se skesano mežnar. Fajmošter pokima, gre naprej in si veselo mene roke misleč si: kako ga bodem sem vzal, še ni hudir, da ne bi zvedel, kdo hodi pit moje vino brez mojega dovoljenja. — Drugóga dne mežnar res pride k spovedi, ter se ondi spove vseh svojih velikih, srednjih in malih grehov, vseh, katere ve in ne ve, katere je zagrešil bodisi v mislih, besedah, željah ali dejanjih... Ko je skončal, vpraša ga fajmošter: „In kdo pa hodi že pol leta moje vino pit — ha?“ Mežnar pa urno odgovori: „Ni mi znano, nikakor mi ni znano, gospod fajmošter, kakor tudi ne to, kdo v moji nenavzočnosti moje ženo obiskuje...“ Fajmošter je jezen linico zaloputnil.

Poročilo poveljnika neke požarne brambe na deželi. Ogenj je nastal vsled krmljenja kmeta Huberja. Požarni jahač zgrešil je pot, ker je bil osmočen. Pogorišče ste razvitljevali dve svetilnici (laterni) in eden žandarm. Gasilna dela vodil je predstojnik, ker se je poveljniku v glavi vrtelo. Plamen je opletal okoli strehe. Ko je dospela požarna bramba iz A. nagnilo se je sleme goreče hiše in celo poslopje je stalo v sredini plamena. Pri gasilnih strojih smo najprej rabili gnojnico, pozneje smo dobili vodo skoz sezanje pri sosedu, kojega luknje so se z gnojem zamašile. Rešena je bila ena omara in ena krava, katera pa je bila ukradena. Dekla je rešila življenje v srajci. Mnogo živine je letelo na pogorišče, koje smo zaprli. Eden mož je bil ranjen na ušesu, ki je molelo čez čelado (Helm). Predpisan požar je spet pokazal, da shramba požarne brambe ne sme biti tako daleč od pogorišča oddaljena. Vspeh prostovoljne požarne brambe bil je velikansk in v tem se strinjajo tudi vsi občudovanja vredni prebivalci.

Zdravnik: „Svetujem vam, da se zanaprej zdržite vsake opojne pijače in vsakega ronočevanja.“
Mož: „Če mi ne veste kaj družega povedat, tedaj sva pa že „kvit“, ker to mi je moja žena itak že preveč natrobila.“

Dobra krčma. Prvi gost: „Natakar moja kava je pa čisto hladna!“ Drugi gost: „Hočete menjati? Moje pivo je pa prav toplo.“

Odkritosrčen dolžnik. Upnik: „Kedaj pa vendar smem upati, da boste mi svoj dolg plačali? Jaz ne morem zmiraj za Vami letati.“ — Dolžnik: „Kateri dan pa bi bil Vam najbolj po godu?“ Upnik: „V soboto imam največ časa.“ Dolžnik: „Dobro, pridite tedaj vsako soboto.“

Sodnik: „Naznanil sem Vam že, da ste na smrt obsojeni. Ali imate proti tej obsodbi kaj ugovarjati?“ Obsojenec: „Zdaj ravno ne; bodeva potem govorila.“

General proti župniku, ki si je ogledoval vojaške vaje: „No, gospod župnik ali si zdaj zamorete predstavljati peklenski ogenj?“ Župnik: „O ja, prav dobro, posebno ker sem videl Vaše ekscelenco tako prav v sredini.“

Pisma uredništva.

Tiste „jungferce“ ki se želijo omožiti z majorjem Karol Gautz-om, naj se obrnejo neposredno do njega, mi nikomur nisimo obljubili posredovanja.

Dopisnik v št. Rupertu. Vaš dopis pride prihodnjič, tokrat nam ni bilo mogoče. Pozdrav!

St. Andraž v Slov. gor. Bodite potolaženi, cenjeni naši naročniki in čitatelji. Župnik je v svoji „duhoviti“ pridigi Vas sicer ošteval, a nebojte se njegovega predbacivanja, ker isto je neopravičeno in neutemeljeno. Mi se bomo tudi v prihodnje potegovali za Vaše interese in o ničemur ne bomo zamolčali, kar bi nasprotovalo našim in Vašim naprednjaskim zadevam.

Večim dopisnikom: Prosimo potrpljenja, primanjkuje nam prostora. Prihodnjič.

Dopisniku od Velike nedelje: O tamošnjem političnem zborovanju poročali bomo prihodnjič, ker tokrat nam žalibog primanjkuje prostora.

Loterijske številke.

Trst, dne 25. junija:	30,	51,	52,	29,	21.
Gradec, dne 2. julija:	81,	29,	68,	4,	6.

S tužnim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da je naše ljubo, nepozabno in nenadomestljivo konzumno društvo v Leskovcu po dolgotrajni in mučni bolezni mirno „pri gospodih“ zaspalo. — Zahvaljujemo se ob enem za odkritosrečno sožalje, katero se je nam med boleznijo ranjkega od vseh strani izražalo ter prosimo da ohranite istega v blagem spominu.

Žalujejoči ostali.

Izjava.

Jaz Martin Goršek, občinski tajnik v Šoštanju, prekličem tem potom žaljive besede, katere sem dne 4. maja t. l. proti gospodu Janezu Titscher-ju izrekel. 217

Učenec

za sedlarsko in preprogarsko obrt (Sattler- und Tapeziererlehrlinge), ki zna nekaj nemški, sprejme se takoj v uk pri sedlarskem mojstru: **Johann Kreinz v Bruck-u a/d. Mur.** 226

Službo išče krojač,

spreten delavec, ki zna tudi dobro prerezovati. Najraje bi delal za kako stacuno ali pa kot prvi pomagáč pri kakem mojstru, ki bi mu zagotovil stalno delo. Naslov: **Marko Košnik, poste restante Šoštanj (Schönstein).**

Pekovski učenec

zmožen slovenskega in nemškega jezika se sprejme takoj pri **Joh. Turčič-u, pekovskem mojstru na Pragerskem (Pragerhof).** 218

Veliko presenečenje!

Nikdar v življenju ni več take prilagoditve 1128

500 komadov za 1 glđ. 95 kr.

Ena krasno pozlačena precisna ura, katera točno teče in za katero se 3 leta jamči, z jako primerno verižico, ena moderna židana kravata za gospode, 3 jako fini žepni robci, en prstan za gospode z imit. zlahnim kamenom, 1 krasen mognjiček, 1 jako fino žepno zrcalo, 1 par manšetnih gumbov, 3 gumbi za srajco, (3°/_o dubla-zlat) z patentiranim zaklepom, 1 jako fini tintnik iz nikelna, 1 fini album z 26 najlepšimi slikami, 1 eleg. broša za dame (novost), 1 par bouton s simili-brilantom, 5 različnih smešnih reči za s'are in mlade, 20 različnih reči za korespondenco in še 400 drugih različnih stvari, katere se rabijo pri hiši in so za vsakogar potrebne. Vse to se pošlje z uro vred, katera je sama tega denarja vredna, za samo 1 glđ. 95 kr. Razpošilja se proti poštnemu povzetju ali če se denar pošlje naprej.

Dunajska centralna razpošiljalnica **P. Lust, Krakov (Krakau) št. 41.** NB. Za neugajajoče se denar vrne.

Lepo posestvo 209

v Dramljah blizu Konjic z lepim vinogradom, gozdom in sadnim vrtom, rodovitnimi njivami in travniki, z lepo židano hišo in gospodarskimi poslopji, vse v najboljšem stanu. Posestvo je posebno pripravno za živinorejo in kdor bi imel dovolj premogčenja, uredil bi si tudi lahko premogčnik, ker se je našel na tem posestvu bogat sklad premoga. Več pove posestnik: **Johan Widmar, v Dramlah hišna št. 28, pošta Ponikva (Ponigl).**

Delavkinje,

nad 14 let stare, kolikor možno nemškega in slovenskega jezika zmožne, dobijo takoj delo in za služek v tovarni za merilnike v **Polzeli: Masstabfabrik des William Prym in Heilenstein.** 203

Bicikl,

dobro ohranjen, se proda za jako nizko ceno. Kje, pove upravništvo „Štajerca“.

Malo posestvo

oddaljeno 3/4 ure od Laškega trga, v prijetni legi, obsegajoče dva vinograda, rodovitne njive in pašnik, se po nizki ceni proda. Zraven je tudi mnogo ugodnega prostora za nasade novih trt. Vsega zemljišča je okoli 3 orale (joh). — Vprašanja naj se naslovijo: „Ugodna priložnost“ na upravništvo „Štajerca“ v Ptuj. 186

4 pare čevljev za samo 5 kron

dobi se zaradi nakupa velike množine obuval še kratek čas za to jako neznatno ceno, in sicer: 1 par možkih in 1 par ženskih čevljev za vezati, iz rujavega ali pa črnega usnja, z močno podkovanimi podplati; nadalje 1 par možkih in 1 par ženskih modnil čevljev; vsi 3 pari so po najnovjšem kroju jako elegantno izdelani, močni, ter stanejo skupaj samo 5 kron. Velikost v centimetrih. Blago se pošilja proti naprej vposlanemu denarju ali pa proti poštnemu povzetju. Zamena je dovoljena ali pa se denar vrne brez vsega ugovora. Trgovina s čevlji: **A. Liban v Krakovi št. 79.** 215

Lepo vinogradsko posestvo

ležeče blizu Slovenske Bistrice, v južni legi, kjer rase izvrstno vino, obsegajoče 17 oralov, arondirano, o teh je 8 oralov gozda, 3 orale vinograda, ostalo pa je njiva, travnik in sadunosnik; zidana gosposka hiša z lepo kletjo in veliko prešo ter 2 viničariji. Pot do hiše je pripravna. Vse to se pod ugodnimi pogoji proda iz proste roke. Naslov pove upravništvo „Štajerca“. 224

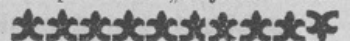
Po jako nizki ceni je na prodaj **lepa nova hiša**

v Gaberjih 1/4 ure od Celja, hiš. št. 75, ki je še 7 let davka prosta. Zraven je velik vrt, lep stavbeni prostor in vodnjak z dobro vodo. Posebno bi bila pripravna za kakega penzionista ali pa rokodelca, ker je blizu tovarne za posodo (Geschirrfabrik). Cena je 3 200 gold., ki mu nesejo na hiši dvojne obresti. Izplačati je samo 2200 gold., ker 1000 gold. ostane lahko na hiši. Za takega, ki ima denar v hranilnici naložen, se nudi tukaj jako ugodna priložnost. Več pove **Franc Jager, posestnik v Gaberjih (hiš. št. 75), pošta Celje.** 225

Vodja partije

(Partieführer)

na železnični progi, spodnještajerski rojak, dobrodušen od svojih delavcev, išče 20 do 24 spretnih, pridnih in poštenih delavcev. Plača je dobra in gotova; pri prsti zasluži posamezen 2 do 3 krone, v kamnolomu (Steinbruch) pa 3 do 4 krone na dan. Dela je za poldrugo leto. Naslov pove upravništvo „Štajerca“. 220

Paris 1900.
GRAND PRIX.

Originalni Singerjevi šivalni stroji

za rabo v obitelji (familiji) in za vsako stroko izdelovanja.

Kdor si naroči stroj, temu se brezplačno da poduk v vseh modernih in umetnih vezilih.

Elektromotori za vsakovrstne šivalne stroje so vedno v zalogi.

Singer in Co.

akcijsko društvo v Mariboru, Herrengasse 24.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Na prodaj

je veliko vinogradsko posestvo z velikim sadunosnikom v lepi legi, oddaljeno 1 uro hoda od Maribora. Vso posestvo meri 31 oralov (joh), in sicer je 14 oralov rodovitnega vinograda, od tega je 5 oralov z dobrim ameriškimi trsem zasajenega, 2 oralna njiv, 1/2 oralna gozda, ostalo zemljišče pa so travniki s žlahtnim sadnim drevjem zasajeni. Na posestvu stoji lepa gosposka hiša z enim nadstropjem, zraven je hram s prešo in veliko kletjo, ne daleč proč pa še eden hram s prešo in kletjo, studenec z dobro vodo; nadalje so 4 viničarska poslopja. Vso posestvo je lepo arondirano v enej skupini ter se zaradi bolehavosti posestnika proda z 2 prešama za grozdje in eno tako za sadje, s sodi, z orodjem, 4 kravami in z letošnjo trgovijo vred po jako nizki. Več se izve pri: Gospodu Jakob Purgay v Leitersbergu, pošta Maribor. 221

Stari farbar

81

(Ferdinand Stross) vštric male kasarne priporoča se, da prevzame po nizki ceni platno, možka in ženska oblačila v barvanje v vseh poljubnih barvah; nadalje priporoča svojo mnogovrstno zalogo modrega (plavega) platna, druka in robcev, vse vrste tkanin za obleko, hlačni cajg, cvilih za blazine, (Weberzeug), pisan in moder barhent, platno za srajce, rokavce in gate, široko platno za prte ali rjuhe, belo in črno platno za konjske komote, zeleno in modro domače platno za predpasnike, iz debelega domačega platna narejene prte, odeje, koce, slamnjake (Strohsäcke), delavske srajce, strikane srajce in spodnje hlače za moške in ženske, (gate), nogavice, predpasnike itd.

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekladanja v New York in v Philadelphijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladiji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila dajejo:

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaji

ali

Karl Rebek, konc. agent

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41. 537

Tovarna za poljedelske stroje

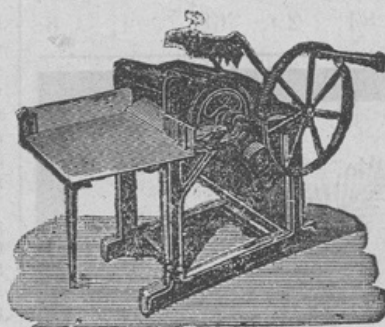
C. Prosch-a v Celovcu

priporoča

izboljšane

vitále (Göpel)
mlatilnice

z najnovjšimi tečaji
(lagerji), lahko tekoče.

Dalje stroje za rezanico delati, trijerje in mline za šrot. 164

Kupcu se postavi vsak stroj na njegovo železnično postajo vozine prosto. Prodaja se tudi na obroke. Ceniki se pošiljajo poštine prosto in zastoj.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Repno seme

(pravo gorenjsko) in

rudečo deteljo

(inkarnatko) ima naprodaj 213

Josip Kordin, v Ljubljani.

F. C. Schwab

trgovina s špecerijskim, materijalnim in barvarskim (slikarskim) blagom

„k zlati krogli“ v Ptuj

priporoča Portlantov in Roman-cement najboljše vrste po jako nizki ceni. 229

Posestvo na prodaj.

V Šmarju pri Sevnici ob Savi, v bližini kolo-dvora in tovarne, ob dveh cestah, se proda hiša z vrtom, njivo in sadunosnikom. V hiši se izvršuje gostilniški obrt s pravico točenja vina, piva, žganja in s trafiko. Zraven hiše je tudi kegljišče in lednica. Poslopje je jako pripravno za prodajalno ali mesarijo.

Kupci naj se blagovolijo zglasiti v gostilni Franc-eta Stegenšek v Sevnici ob Savi. 148

Perva štajerska tovarna srebrnin zlatnin in verižic s parnimi stroji

Franc Pacchiaffo

v Celju,

ces. in kr. dvorni liferant

tovarna:

gledališka ulica, št. 4.

Prodajalnica:

glavni trg, št. 4.

Lastna delavnica za popravila in zavod za graviranje.

Dela se vse na novo, vdelujejo se kamenčki po vzorcih in risbah.

Elektro-galvanično pozlačenje in posrebrnjenje.

Zaloga vseh reči za vsakdanjo rabo.

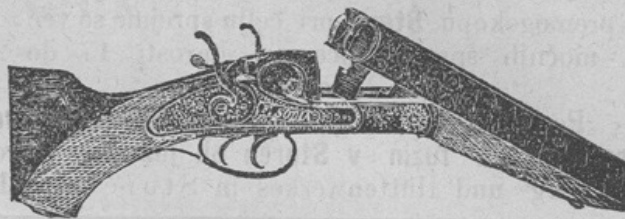
Učenci in učenke z dovršenim 14. letom se sprejmejo v uk. 158

Ptujsko kopališče

Gorna dravska ulica v Ptuj. 559

Vsaki dan kopele v banjah, pršne in mrzle kopele.

Vsaki torek, četrtek in v soboto soparne kopele in sicer ob pol eni uri popoldan. — Soparne kopele imajo take vspehe kakor krapinske toplice. Daljša pojasnila daje gosp. Jos. Kasimir in v kopališču samem.

FRANZ SODIA

172

tvornica pušk (Gewehrfabrik in Ferlach, Kärnten)

priporoča izvrstne puške, kakor puške za srot in kroglje, najizbornejša dovršitev za streljanje; ročno delo z jamstvom. — Velike ilustrovane cenike s podobami pošiljam vsakomur, kdor mi pošlje 15 kr. v markah, poštne prosto. — Moja tovarna prejela je že silno veliko pohval. Kdor bi z mojim blagom ne bil zadovoljen, tistemu ga zamenjam ali pa vrnem denar. Moja zaloga je jako velika.

Izvrstne salame,

polumentaler in Primzen-sir, nadalje esence za napravlanje jesiha (oceta) odpošilja prav izvrstno blago po nizki ceni po pošti

Jos. Kasimir v Ptuj.

Jos. Kasimir, v Ptuj

tik Štajerca,

trgovina s špecerijskim, materijalnim in barvarskim blagom.

Prodaja vsakovrstnih oljnatih barv (farb), firneža, terpentina, lakov, sikatifa, brunolina, laka za politiranje, laka za usnje in železo, zlate, srebrne in bakrene bronce, kakor tudi vsakovrstne suhe barve. V zalogi so vsakovrstne barve, s katerimi lahko vsak sam barva sukno (štof) rute i. t. d.

Nadalje priporočam vsakovrstne čopiče (pinzeljne) in pripravo za lazuro, krtače za obleko, krtače za čevlje; konjske krtače iz čiste konjske žime, krtače za goveda, gobe za vozove snažiti, gobe za šolarje i. t. d.

Zidarjem, mizarjem, sedlarjem i. t. d. dovolim posebno znižane cene. 127

Brusilne (ostrilne) kamne

(osle) iz najboljšega brusnega kamna, zavoj s 15 komadi franko K 2.25, 100 komadov K 8.—, iz štacije Litija pošilja proti poštnemu povzetju J. Razborssek, Šmartno pri Litiji (Kranjsko). 138

Spravljevalci (Föderer) se iščejo!

V premogokopu Štore pri celju sprejme se več zdravih in močnih spravljevalcev v starosti 17 do 25 let takoj v delo. 222

Ponudbe naj se vpošljejo na: **Ravnateljstvo premogokopa in fužin v Storeh** ob juž. žel. (Direktion des Berg- und Hüttenwerkes in Stora a. Südb.)

Izvrstni, od nikogar doseženi **Mörathon** se ima zahvaliti svojemu vprovspetu proti nikotinu edino impregniranju dotičnih zelišč. Ne povzročuje glavobola ter daje tobaku jako prijeten duh. Paziti je treba na varstveno znamko in na ime „Mörathon“.

Glavna zaloga: Jožef König v Celju. Kjer ni založišča, od tamo dobijo naročniki pošiljatev v paketih po 10 komadov (10 Stück) 2-52 kron.

Theodor Mörath v Gradcu. 176

Vozičke za otroke

v katerih lahko otrok sedi, pa tudi take za ležati, imata vedno v zalogi in priporočata

Brata Slawitsch v Ptuj.

Cena 12, 16, 20, 30, 36 do 40 kron.

Vozički so lično in močno izdelani, cena pa je jako nizka. Pismenim naročilom se točno ustreže. 106

Veliko presenečenje.

Nikdar več v življenju se ne ponudi taka prilika.

500 kosov samo 1 gld. 80 kr.

Ena krasno pozlačena 36 ur tekoča precisanker ura s sekundnim kazalom, ki natančno kaže in za katero se jamči 3 leta, ena moderna židana kravata za gospode, 3 jako fini žepni robci, en prstan za gospode z imitiranim zlahtnim kamenom, 1 nastavek za smodke z jantarjem (berensteinom), 1 eleg. broša za dame (novost), 1 krasno žepno tojletno zrcalo, 1 usnjat možnjiček, 1 žepni nožič z pri-

pravo, 1 par manšetnih gumbov, 3 gumbi za srajco, vse iz duplezlate z patentiranim zaklepom, krasen album za slike v katerem je 36 najlepših podob sveta, 5 reči, katere povzročajo pri starih in mladih mnogo smeha, 1 jako koristna knjiga, v kateri so zložena pisma, 20 reči za korenšpondenco in še 400 drugih različnih stvari, katere se rabijo pri hiši in so za vsakogar potrebne, vse to se dobi z uro vred, katera je sama tega denarja vredna, za samo gld. 1-80. Razpošilja se proti povzetju ali če se denar pošlje naprej, skozi dunajsko razpošiljalnico Ch. Jungwirth, Krakau A/14. 1038

NB. Za neugajajoče se denar vrne.

Nikdar več ni take prilike!

Tako dolgo, dokler še ni zaloga hlač izprodana, dobi vsakdor elegantne

hlače

za malo svoto in sicer za 1 gld. 80 kr.

Hlače so iz pristnega sukna in se rabijo lahko za jesen ali zimo. Zdelane so po najnovejši dunajski fasoni, vzorci sukna so jako lepi. Kdor naroči dvojne hlače, dobi jih za 3 gld. 30 kr. Pošljejo se po pošt-nem povzetju. Pri naročilu zadostuje, ako se naznani dolgost hlač in njih širokost okoli pasa.

Dunajska filijala za sukno blago Ch. Jungwirth, Krakau 51.

Neugajajoče se vzame nazaj ali pa se povrne denar. 1110

Vse stroje za poljedelstvo in vinorejo.

Brizgalnice za sadno drevje

z mešalom za mešanico iz bakra in vapna tako, da se najedenkrat na dve cevi brizga

brizgalnice (strealjke) za sadno drevje z natanko namerjeno petrolmešanico

svetilnice na acetilen

da se ulove leteči hrošči

hidravlične stiskalnice za vino

stiskalnice za vino in ovočje s diferencijalnim pritiskom stroje za drobljenje stiskanice

čisto nove mline za grozdje

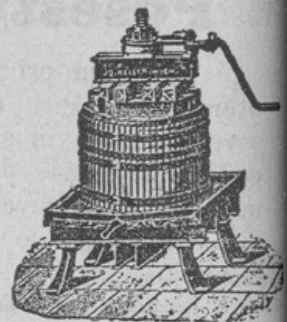
nove priprave proti peronospori in za žvepljenje

sesalke za vino, cevi za vino

kakor tudi vse druge stroje za poljedelstvo kot

razbiralnike (triere) mlatilnice, vitale (gepel) itd.

razpošilja kot specialitete po najnižjih tovarniških cenah

IG. HELLER, DUNAJ

37

II., Praterstrasse 49.

Cenilniki zastoj in franko. Dopisuje se v vsih jezikih.

Adolf Sellinschegg

špecerijska trgovina k „zelenemu vencu“

v Ptuj

kupuje vedno

vsakovrstno frišno sadje

jagode, maline, črešnje, višnje, jabolke, hruške, slive, breskve, marelice, ringle, špindlinge, šipke, dren, kutine, kostanje, orehe, grozdje, jajce, krompir, luk, česen, vsakovrstni fižol, maslo, frišno surovo maslo (puter), med, čebelni vosek, posušene gobe, hren, salato, murke, zelje, laneno in repno seme, živo in pitano perutnino, suhe hruške, suhe črešnje, suhe slive in jabolčne krlje, kure, race, gosi i. t. d.

vse to po visokih cenah.

190

Brata Slawitsch, zastopnika v Ptuju.

Brata Slawitsch

v Ptuju

priporočata izvrstne šivalne stroje
(Nähmaschinen) po sledeči ceni:

Singer A . . .	70 K	— h
Singer Medium	90	„ — „
Singer Titania	120	„ — „
Ringschifchen .	140	„ — „
Ringschifchen za		
krojače . . .	180	„ — „

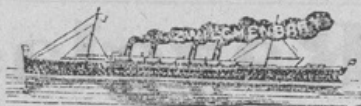
Minerva A	100	„ — „
Minerva C za krojače in čevljarje . . .	160	„ — „
Howe C za krojače in čevljarje . . .	90	„ — „
Cylinder Elastik za čevljarje	180	„ — „

Odeli (Bestandtheile) za vsakovrstne stroje. Cene po pogodbi na obroke (rate). Cenik brezplačno. 98

V Ameriko potujoči

blagovolijo naj se obrniti na

agenturo Zwilchenbart v Buchsu in v Baslu
(Švica.)

Havre-New York.

Vožnja čez morje samo 6 dni.

Na vsako vprašanje da se poštine prosti in brezplačen odgovor in pojasnilo. 1069

Učenec

prodajo papirja in knjig se sprejme v knjigarni
W. Blanke-ja v Ptuju.

Knjigovežki učenec

dobro šolsko izobrazbo se sprejme v
knjigoveznici W. Blanke-ja v Ptuju.

August Rückl

posestnik apnenice

v Hrastniku

razpošilja svoje znano najboljšo žgano apno v kosih (Stückkalk) na vagone po 10 tisoč kilogramov od postaje Hrastnik ob južni železnici za jako nizko ceno **152 kron** (76 gld.).

223

Nakup lesa.

204

Javorjev, gabrov, glogov (Mehlbaum) in hruškov les kupuje v vsaki množini na določen sklep (obrok)

Villiam Prym v Polzeli (Heilenstein),

kamor se naj tudi naravnost ponudbe pošljejo.

Obrok za dopošiljatev lesa: **Oktober in April.**

Opr. štev. Nc I 110/4

1

Oklic!

Po pedlogu Lorenca Horvat, posestnika v Gorišnici, se uvede amortizacijsko postopanje od zadruge „Ptujška posojilnica“ („Vorschuss-Verein“) izdane in baje izgubljene hranilne knjižice glavnega deleža (Stammanteilbüchel) štev. 360/14 na 100 kron.

Imetnik te knjižice se poziva, naj dokaže svoje pravice glede te knjižice v teku enega leta, 6 tednov in 3 dnij, sicer bi se po preteku tega časa proglasila ta listina kot neveljavna.

Ces. kr. okrajna sodnija v Ptuju, odd. I
dne 28. maja 1904.

202

Konkurenčna budilnica

(Konkurrenz-Weckeruhr)

Dobiva se direktno
za 1.50 fl.

S kazalnikom, ki se po
noči sveti 1.75 fl.

v lepem poliranem nikelnastem okrovu, teče v vsaki legi, gre izvrstno, dobra kvaliteta s triletno pisмено garancijo za dober in natančen tek, komad stane samo 1.50 fl. 3 komadi 4.— fl.; s kazalnikom, ki se po noči sveti 1.75 fl. 3 komadi 5.— fl. — Stojeca budilnica z godbo, 18 cm visoka, v lepem poliranem nikelnastem okrovu s pozlačeno procejem, 1a fino upravo na sidro, namesto zvonjenja igra dva komada in stane samo 6.50 fl. Ravno taka uprava toda brez godbe, s zvoncem, bijoča ure, 5.50 fl.; brez da bi bila ure samo 3.50 fl. Za vsako uro jamčim s 3 leta pisмено garantijo.

Kraval-budilnica

z ogledalom, 30 cm viška s upravo za buditi 3.20 fl.; s kazalnikom, ki se po noči sveti 3.50 fl. Zvoni p av glasno, da je človek ne more prešlati.

Novost!

Budilnica z zvoncem

21 cm visoka, v krasnem poliranem okrovu s glasnim trajajočim, prijetnim zvonjenjem, na močno sidro iz jela da se tudi zapreti, da ne zvoni, 1a kvaliteta samo 2.85 fl.

Brez nevarščine! Zamena dovoljena ali pa se vrne denar.

Posilja se proti poštnemu povzetju ali pa, ako se denar naprej vpošlje.

HANNS KONRAD

Prva tovarna za ure v Brüx-u št. 949 (Češko).

Ces. kr. sodnijsko zapriseženi cenilec. Moja tvrdka je odlikovana s ces. kr. avstrijskim državnim orlom ter s zlatimi in srebrnimi kolajnami (medajlami) iz različnih tani. Došlo mi je že več kakor 10 tisoč pisem priznanja iz vseh delov sveta.

Tvrdka je ustanovljena leta 1887.

Bogato ilustrovani ceniki (katalogi) z več kakor 800 podobami se na zahtevanje vsakomur dopošljejo zastonj in poštnine prosto.

Styria-bicikelni

novi modeli 1904.

Cene za gotov denar:

Styria-bicikelni močni (Strassenrad) po K 160.—,
Styria-bicikelni, najfinejši (Strassenrad) po K 200.—,
Styria-bicikelni (Halbrenn-Maschine) po K 240,

Styria-bicikelni (Luxus-Herrenrad und Strassenrenner mit Patent-Styria-Doppelglockenlager) po K 300.—.

Že rabljene toda še prav dobre bicikelne prodajava po 80, 100 do 120 kron. Na obroke (rate) pod ugodnimi pogoji prodajava samo zanesljivim kupcem in proti dvanajstmesečnemu poplačilu.

Na zahtevanje se vsakomur, ki misli bicikel kupiti, pošlje cenik zastonj. Styria-bicikelni so dandanašnji najiminennejši fabrikati. Največja tovarna na Avstrijskem izdeluje te bicikelne kakor tudi posamezne dele.

Ti bicikelni se smejo z zaupanjem kupiti, ker so izvanredno fino, toda trpežno izdelani, kar zamore vsakdo, ki si je ta fabrikat omislil (kupil), potrditi. Blago je garantirano dobro in se ne sme z manje vrednimi fabrikati zamenjati. Cene so jako nizko nastavljene in se toraj ti fabrikati vsakomur priporočajo.

V zalogi imava tudi vse posamezne dele bicikelnov in tudi Reithoferjeve zračne cevi (Luftschläuche und Laufmäntel).

107

Razglas.

V smislu sklepa seje hranilnične odbora v mesecu maju 1904 se je mestni hranilnici v Brežicah obrestna mera pri mejničnem eskomnem prometu znižala od šest (6) pet in pol (5 $\frac{1}{2}$) od sto.

Ravnateljstvo.

Vinogradniki pozor!

V zadnjih dneh se je peronospora (stena pena rosa) zopet v veliki množini pojavila, posebno na grozdju, tako da v mnogih krajih vsa letošnja trgatega v varščini.

Posestniki vinogradov se toraj v las hasek nujno opozarjajo, do škropljenje vinogradov nemudoma ponovijo, posebej pa, da ja vsak grozd poškropijo.

